Patvirtinta 2021 m. lapkričio 17 d.
Josvainių socialinio ir ugdymo direktoriaus
įsakymu Nr.V1-

JOSVAINIŲ SOCIALINIO IR UGDYMO CENTRO DIETISTO PAREIGYBĖS APRAŠYMAS

PAREIGYBĖ -Josvainių socialinio ir ugdymo centro dietistas. Pareigybės grupė – 3. Specialistai. Pareigybės lygis -A.

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos medicinos norma MN 32:2021 „Dietistas“ (toliau – Lietuvos medicinos norma) nustato dietisto veiklos sritis, teises, pareigas ir kompetenciją.

2. Lietuvos medicinos norma privaloma visiems dietistams, dirbantiems Lietuvos Respublikoje, jų darbdaviams, taip pat institucijoms, rengiančioms šiuos specialistus, tobulinančioms jų kvalifikaciją bei kontroliuojančioms jų veiklą.

3. Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

3.1. **Dietistas** – asmens sveikatos priežiūros specialistas, įgijęs dietisto profesinę kvalifikaciją.

3.2. **Dietisto praktika** – dietisto pagal įgytą profesinę kvalifikaciją ir nustatytą kompetenciją vykdoma asmens sveikatos priežiūra.

3.3. **Maitinimo priežiūra** – asmens ar jų grupės maitinimo stebėjimas, pagalbinio maitinimo koregavimas, atsižvelgiant į asmens maistinių medžiagų poreikius ir (arba) klinikinę būklę.

3.4. **Maitinimosi priežiūra** – asmens maitinimosi stebėjimas ir dietos koregavimas, atsižvelgiant į jo maistinių medžiagų poreikius ir klinikinę būklę.

3.5. Kitos Lietuvos medicinos normoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos kituose asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiuose teisės aktuose.

4. Dietisto profesinė kvalifikacija įgyjama kartu su mitybos studijų krypties sveikatos mokslų profesinio bakalauro kvalifikaciniu laipsniu baigus kolegines pirmosios pakopos dietetikos studijas. Užsienyje įgyta dietisto profesinė kvalifikacija pripažįstama Lietuvos Respublikos reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo įstatymo ir kitų profesinių kvalifikacijų pripažinimą reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka.

5. Įgijusiais dietisto profesinę kvalifikaciją taip pat laikomi asmenys:

5.1. turintys Sovietų Sąjungos mokymo įstaigų diplomus, išduotus asmenims, pradėjusiems studijas tos šalies medicinos mokyklose iki 1990 m. kovo 11 d., patvirtinančius, kad suteikta medicinos sesers, vaikų įstaigų medicinos sesers, medicinos felčerio, felčerio, akušerio, medicinos felčerio laboranto, sanitarijos felčerio kvalifikacija, ir Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centro išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 144 val. trukmės arba Dietinio gydymo organizavimo, dietologijos, dietoterapijos ir dietinio maisto paruošimo technologijos, arba Dietisto kvalifikacijos, arba Dietologijos medicinos seserų tobulinimosi kursų programa, arba pažymėjimus, liudijančius kad Respublikiniuose medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursuose pabaigta ne trumpesnė kaip 192 val. trukmės arba Vaikų gydymo-profilaktikos įstaigų dietinių medicinos seserų, arba Dietinių medicinos seserų specializacijos ir tobulinimosi kursų programa, ir turintys ne mažesnę kaip trejų metų dietisto darbo patirtį Lietuvoje;

5.2. turintys Lietuvos Respublikos aukštesniųjų medicinos mokyklų išduotus diplomus, patvirtinančius, kad suteikta medicinos sesers, vaikų įstaigų medicinos sesers, medicinos felčerio, felčerio, medicinos brolio, akušerio, sanitarijos felčerio profesinė kvalifikacija, ir Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijos centro išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 144 val. trukmės arba Dietinio gydymo organizavimo, dietologijos, dietoterapijos ir dietinio maisto paruošimo technologijos, arba Dietisto kvalifikacijos, arba Dietologijos medicinos seserų tobulinimosi kursų programa, arba pažymėjimus, liudijančius kad Respublikiniuose medicinos darbuotojų kvalifikacijos kėlimo kursuose pabaigta ne trumpesnė kaip 192 val. trukmės arba Vaikų gydymo - profilaktikos įstaigų dietinių medicinos seserų, arba Dietinių medicinos seserų specializacijos ir tobulinimosi kursų programa, ir turintys ne mažesnę kaip trejų metų dietisto darbo patirtį Lietuvoje;

5.3. turintys Lietuvos Respublikos aukštųjų mokyklų išduotus diplomus, patvirtinančius, kad suteikta bendrosios praktikos slaugytojo, slaugytojo, bendruomenės slaugytojo, akušerio profesinė kvalifikacija, ir Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centro išduotus pažymėjimus, liudijančius, kad pabaigta ne trumpesnė kaip 144 val. trukmės arba Dietinio gydymo organizavimo, dietologijos, dietoterapijos ir dietinio maisto paruošimo technologijos, arba Dietisto kvalifikacijos, arba Dietologijos medicinos seserų tobulinimosi kursų programa.

6. Teisę verstis dietisto praktika turi asmuo, Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgijęs dietisto profesinę kvalifikaciją.

7. Dietistas verčiasi dietisto praktika Lietuvos Respublikoje tik asmens sveikatos priežiūros įstaigoje, turinčioje galiojančią įstaigos asmens sveikatos priežiūros licenciją teikti dietisto praktikos paslaugas ir (ar) kitas asmens sveikatos priežiūros paslaugas, kurias pagal teisės aktų reikalavimus kartu su kitais asmens sveikatos priežiūros specialistais turi teisę teikti ir dietistas.

8. Dietistas dirba savarankiškai, bendradarbiaudamas su sveikatos priežiūros ir kitais specialistais. Dietistas paslaugas teikia visų amžiaus grupių pacientams.

9. Dietistas vadovaujasi asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą reglamentuojančiais teisės aktais, Lietuvos medicinos norma, įstaigos, kurioje dirba, įstatais (nuostatais), vidaus tvarkos taisyklėmis bei savo pareigybės aprašymu.

II SKYRIUS
TEISĖS

10. Dietistas turi teisę:

10.1. verstis dietisto praktika Lietuvos medicinos normos ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

10.2. atsisakyti teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, jei tai prieštarauja profesinės etikos principams arba gali sukelti realų pavojų paciento ar dietisto gyvybei, išskyrus atvejus, kai teikiama pirmoji medicinos pagalba;

10.3. gauti darbui būtiną informaciją apie gydomus ir konsultuojamus pacientus Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, nustatyta tvarka;

10.4. pagal kompetenciją konsultuoti pacientus, fizinius ir juridinius asmenis;

10.5. vykdydamas Lietuvos medicinos normoje nurodytą veiklą, tvarkyti paciento duomenis, įskaitant sveikatos duomenis, Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių pacientų asmens duomenų tvarkymą, nustatyta tvarka.

11. Dietistas turi ir kitų teisių, nustatytų Lietuvos Respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką.

III SKYRIUS
PAREIGOS

12. Dietistas privalo:

12.1. teikti pirmąją medicinos pagalbą;

12.2. pagal savo kompetenciją, nustatytą Lietuvos medicinos normoje, rekomenduoti ir dalyvauti organizuojant ligų ir sveikatos sutrikimų profilaktikos priemones bei užtikrinti teikiamų asmens sveikatos priežiūros paslaugų kokybę;

12.3. nepriskirtais jo kompetencijai atvejais rekomenduoti pacientui kreiptis į atitinkamos srities asmens sveikatos priežiūros specialistą;

12.4. bendradarbiauti su asmens sveikatos priežiūros ir kitais specialistais;

12.5. propaguoti sveikatai palankią gyvenseną, ligų profilaktikos ir sveikatos tausojimo bei ugdymo priemones;

12.6. turėti spaudą, kurio numeris suteikiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. sausio 6 d. įsakymo Nr. V-1 „Dėl Specialisto spaudo numerio suteikimo ir panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ nustatyta tvarka;

12.7. laikytis profesinės etikos principų, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, saugoti profesinę paslaptį ir visą informaciją apie pacientą laikyti konfidencialia; kitiems asmenims ši informacija gali būti atskleista Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytais pagrindais ir tvarka;

12.8. tobulinti profesinę kvalifikaciją Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.9. tvarkyti dietisto praktikos dokumentus Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro nustatyta tvarka;

12.10. paaiškinti dietisto praktikos aplinkybes Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, teisėsaugos institucijų ir kitų kontroliuojančių institucijų prašymu;

12.11. dalyvauti taikant Lietuvos Respublikoje tik medicinos mokslo ir praktikos įrodymais pagrįstus, saugius tyrimo, diagnostikos ir gydymo metodus, išskyrus kituose teisės aktuose nustatytus atvejus;

12.12. naudoti tik teisės aktų reikalavimus atitinkančias medicinos priemones (prietaisus), išskyrus kituose teisės aktuose nustatytas išimtis. Užtikrinti, kad medicinos priemonės (prietaisai) būtų naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis gamintojų su medicinos priemone (prietaisu) pateikiama informacija;

12.13. pagal savo kompetenciją ir įstaigos, kurioje dirba reikalavimus, imtis priemonių, kad nebūtų realizuojami nekokybiški maisto produktai ir patiekalai, o darbuotojai, dirbantys su maisto produktais, laikytųsi higienos reikalavimų;

12.14. pagal kompetenciją dalyvauti vykdant privalomąsias sveikatos programas;

12.15. atlikti kitas Lietuvos Respublikos teisės aktų, reglamentuojančių asmens sveikatos priežiūros specialisto praktiką, nustatytas pareigas.

IV SKYRIUS
KOMPETENCIJA

13. Dietisto profesinę kompetenciją sudaro žinios ir gebėjimai, kuriuos jis įgyja baigęs dietisto profesinę kvalifikaciją suteikiančias studijas bei nuolat tobulindamas įgytą profesinę kvalifikaciją ir domėdamasis medicinos mokslo bei dietetikos praktikos pažanga.

14. Dietistas turi žinoti:

14.1. teisės aktus, reglamentuojančius asmens sveikatos priežiūros paslaugas, higienos normų reikalavimus ir dietisto praktiką Lietuvos Respublikoje;

14.2. dokumentų rengimo, tvarkymo ir apskaitos pagrindus;

14.3. medicinos statistikos pagrindus;
14.4. sveikatos draudimo pagrindus;
14.5. sveikatos teisės pagrindus;
14.6. asmens duomenų apsaugos principus;
14.7. naudojimosi informacinėmis ir ryšio technologijomis būdus ir mokėti jais naudotis.
15. Dietistas turi išmanyti:
15.1. žmogaus organizmo sandarą, organų bei organų sistemų funkcijas, žmogaus organizmo anatominius, fiziologinius, genetinius, biocheminius ypatumus įvairiais amžiaus tarpsniais;
15.2. žmogaus organizme vykstančius patologinius procesus;
15.3. bendrąją ir bendravimo psichologiją, psichikos sveikatos sutrikimus ir jų įtaką asmens sveikatai;
15.4. asmens sveikatos priežiūros organizavimo principus;
15.5. darbo saugos ir infekcijų kontrolės reikalavimus;
15.6. socialinių, kultūrinių, religinių, ekonominių, istorinių ir (ar) politinių veiksnių įtaką žmogaus sveikatai ir maitinimuisi;
15.7. biocheminių ir klinikinių tyrimų rodiklius;
15.8. su maitinimusi susijusias sveikatos problemas ir jų sprendimo būdus;
15.9. įvairių amžiaus grupių asmenų fizinės ir psichikos raidos etapus, individualius asmenų skirtumus ir jų įtaką maitinimuisi;
15.10. sveikatai palankios gyvensenos ir tinkamo maitinimosi principus bei rekomendacijas;
15.11. maisto, jo tvarkymo bei maitinimo ir maitinimosi priežiūros reikalavimus;
15.12. maitinimo ir maitinimosi priežiūrą, atsižvelgiant į ligas ir sveikatos sutrikimus;
15.13. taikomųjų tyrimų atlikimo principus.
16. Dietistas turi gebėti:
16.1. atpažinti ir įvertinti asmens, asmenų grupės ar bendruomenės gyvybinius poreikius ir nustatyti jų savirūpos galimybes;
16.2. atpažinti gyvybei pavojingas būkles ir teikti pirmąją medicinos pagalbą;
16.3. įvertinti asmenų įmitimą ir maitinimąsi;
16.4. identifikuoti asmenų maitinimosi problemas, nustatyti jų sprendimo būdus;
16.5. parengti maitinimosi priežiūros planą ir vykdyti jo stebėseną;
16.6. parengti asmens ar jų grupės valgiaraščius bei patiekalų technologines korteles;
16.7. taikyti rizikos veiksnių analizės bei svarbių valdymo taškų sistemos ir geros higienos praktikos reikalavimus maisto tvarkymo skyriuje;
16.8. koreguoti ir adaptuoti asmens ar jų grupės maitinimąsi pagal paskirtą individualų dietinį gydymą;
16.9. mokyti ir konsultuoti asmenis ar jų grupes tinkamo maitinimosi klausimais;
16.10. vykdyti dietinių patiekalų gamybos, jų kokybės, maisto tvarkymo skyriaus higienos reikalavimų stebėseną ir teikti siūlymus.

_____

Susipažinau

_____
(parašas)

_____
(Vardas ir pavardė)

_____
(data)